

GAZETA TRANSILVANIEI

PROPRIETARĂ: ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRAȘOV

Apare de două ori pe săptămână prin îngrijirea
unui comitet de redacție.

Azielerele tipografiei „Astra” Tf. 1102.
Pagini 4-6-8 Lei 3.

STEAG RIDICAT LA

1838

GHLBARITIU ȘI SFINȚIT DE LUPTATE SUB CUTELE LUI
DE ATĂȚIA URMAȘI, ÎN FRUNTE CU MUREȘENII

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BRAȘOV.

B-dul REGELE FERDINAND Nr. 12 Tf. 1513
Abonamentul anual lei 300 Autorități și Societăți lei 600
Anunțuri și reclame după tarif.

Nr. 80 Inreg. Trib. Brașov S. II No. G. II. 71/942

15 Octomvrie 1942

Anul 105

Propagan- diștii noștri

de I. Bozdog

Strălucitele fapte de arme ale ostașilor noștri au putere nimicitoare nu numai contra dușmanului din afară ci și un reflex miraculos de a deschide mințile și căldura inimelor multora din vecinii noștri și a tuturor neamurilor care ne-au fost prietene și în trecut sau care nu ne-au cunoscut până azi decât din gura bărfitorilor noștri.

Numai așa ne putem explica interesul deosebit și elogiile neprecupețite cu care ne este copleșit neamul din zi în zi tot mai mult.

Ne-au vizitat și în trecut diferite delegații și misiuni de gazetari, economiști etc., dar ele veneau cu'n fel de sfială de a nu ne surprinde întreaga goliție sufletească, tot primitivismul vieții de stat și debandada despre care li s'a vorbit și li s'au produs atâtea documente trucate. Vizitele lor, de cele mai multe ori, ne deserveau și impresiile bune erau spulberate în drumul spre casă de către cumetrele ce-i așteptau cu mese întinse, cu băuturi alese și cu fete îmbujorate, ale căror servicii patriotice deveneau centrul de interes și atracție civilizatorie. Noi lipseam și dela propaganda propriei cauze și dela combaterea minciunii cu care eram învăluți.

Astăzi, în locul bărfelilor și intrigărilor de saloane, vorbește ticăitul mitralierelor, glasul tunurilor și iureșul năvalnic al baionetelor. Urechea și inima îngrijorată a întregii lumi se orientează astăzi după aceste sunete, în uruiul căroră se fac una cu lutul pământului cei mai aleși copii ai tuturor popoarelor, care cu prețul acestor scumpe jertfe contribuie la crearea unei lumi mai drepte și mai statornice. Zilnic și de pretutindeni undele văzduhului aduc tot mai dese și mai hotărâtoare vești de puterea și voința de sacrificiu a țaranului român, pe care faptele lui l-au situat în linia întâi a vrednicilor. Ce mai numără răutatea bărfitorilor în fața faptelor? De aceea toți câți vin și toți care scriu de noi, vorbesc de viitorul strălucit și de chemarea istorică ce revine neamului nostru în cîlnul carpatic și bazinul dunărean, ca cea mai solidă și sigură garanție a liniștei ce va trebui să urmeze mâne pentru noua Europă.

Zilele acestea ne-au vizitat miniștrii comunicațiilor și căilor ferate bulgare, directorul general al căilor ferate turce, grupuri numeroase de ziaristi finlandezi, bulgari, turci și toți s'au închinat cu emoție faptelor, disciplinei și solidarității naționale a încercatului plugar român.

Revista periodică „Der Samstag” vorbește de acest țaran român, ca și oaspeții care ne vizitează, și subliniază cu toată tăria de existența unei Româniții și cuprinzând în granițele ei teritoriale ce îi aparțin după dreptatea cea mai necontestată, fiindcă numai așa ea va fi o garanție pentru viața și liniștea popoarelor vecine. „In neamul românesc nu există deosebiri nici de simțiri, nici de limbă, nici de aspirații”. „Și soldatul român apără cu aceeași dragoste munții săi, ca și întinderile dela gurile Dunării” (scrie revista Samstag).

Față de această convingere generală a Europei întregi ce notă discordantă prezintă aprecierile „savantului” Dr. Cholnoky Jenő, care scrie într'o pompoasă lucrare cuvinte ca acestea despre

Solii de pe Volga

de Prof. Eugen Hulea

„Și să știi tată dragă, că în lupta cu bolșevicul noi am ajuns de acum pe acolo, pe unde ne povesteai că ai umblat și tu, ca prizonier pe Volga...”

Bătrânul, căruia îi isprăvisem de citit scrisoarea flăcăului, privește lung și tăcut la petecul de hârtie. Capul îi este sur și vieța coborită în amurg. El stă nemișcat și tace. Frământarea din lăuntru nu i-o trădează decât micul bob de lacrimă, ivit sfios în colțul genelor, o lume de durere străbătută de raza jucăușă a însoritei Dumineci de toamnă.

Intre noi povara tăcerii s'a lăsat greu.

Poate că — gândesc eu — în mintea lui acum se fugăresc icoane de mult șterse, reinviate pe o clipă de slovele băiatului; poate că, rupt din inima și vieța lui trudită, numai chipul flăcăului îl stăpânește, usturându-l cu amarul dorului și blestemul depărtării.

Și cum stau, privind fără cuvinte la acest țaran, trudit de grija pământului și a copilului său, îmi vine și mie rândul să mă frământ, cugetând la destinul nostru, pe care, de mii de ani, acest țaran al tuturor veacurilor ni-l poartă neîntrerupt pe umerii săi răbdurii și tari.

Dela început, din revărsatul de zori al neamului, el a fost hărăzit să muncească și să și ocrotească pământul țării. În răsărit și Sud, spre Nistru și Dunăre, câmpurile lui de bătălie se înșirue des unele lângă altele, ca firele de iarbă, stând mărturie credincioasă a vitejei lui.

noi: „Acest „rumuny” (cuvânt de origine turcească ce înseamnă rob) este același păstor sălbatic din munți, care a ajuns în Balcani sub stăpânirea Romanilor și a preluat un dialect al limbii latine, dar 75% a cuvintelor sale sunt slave... N'au nimic comun cu Romanii. Numirea de Români derivă din același loc ca și numirea de „romi” a Țiganilor... Și-au pierdut morala, ei s'au prefăcut într'un popor cu năravuri dure, aplicați la furturi și cu natură de barbari”. (Ardealul nostru și armata noastră, 1941 pag. 15).

Mândria noastră națională, de atâtea ori jignită, le dictează pulilor noștri de lei de pe câmpul de luptă să curețe petele meșteșugit încrustate pe fața și numele nostru și să ne înalțe ca neam pe scara destinului, de unde prin strălucirea numelui, prin abnegația nobilă cu care am adus jertfe și prin dreptatea înăscută ce ne este recunoscută, să putem dovedi lumii întregi că, dreptele nădejdi ce și le pune astăzi în noi și în destinul nostru, vor asigura și trânicia noastră și siguranța popoarelor care ne prețuesc.

Făpturile acestea de țarani au smuls din cununa vremilor gloriile noastre cele mai curate — neclintita lor voință de a fi și a trăi au adus neamului nostru psalmii de laudă ai creștinătății.

Purtător de destin românesc și azi, țaranul român din nou și-a făcut din suflet torță arzătoare, ca să lumineze cu ea cărări de viitor.

Aruncaț în beznă și împins spre moarte de valurile veacurilor, el a năzuit mereu spre viață și lumină, neostenit și nedescurajat. Nicio silnicie nu l-a putut ingenunchia, iar nenumăratele câmpuri de luptă pe unde a sângerat nu l-au vlăguit. Morocănoșii vaiații — cum îi vede ochiul unui scriitor medieval — se deslănțuiau spre inamic în iureș vertiginos sau mureau cu arma în mână, „stropșiți” dar neînvinși.

Așa i-a cunoscut răsăritul și Sudul și s'a mirat în slove alese de faima lor, pe pagini de cronici bătrâne.

Dar nici apusul nu putea să nu-i știe, măcar că drapelele erau străine și din ele nu se desprindeau îndemnuri sau năzuinți românești.

Și aici, ca și dincolo, țaranul român a luptat înainte, pentru că simțea că aceasta era porunca aspră a destinului, de a lupta necontenit, lupta rămânând singurul lui mijloc de afirmare și singura justificare sfântă de a lovi uneori și în sbiri, cu nepotolită sete.

Nebiruit în vitalitate și putere de sacrificiu, țaranul a rămas nebiruit și în credințele sale. Cu sufletul ermetic zăvorât în fața stricătorilor de tradiții, el a păstrat neatins legea și limba, îmbrăcăminte și cântecul.

Și în vârtejul marilor furtuni seculare cu care s'a vânzolit, vieța lui a însemnat o imensă și desăvârșită tăcere, o sfială continuă pentru vorbe și sbucium verbal. Infrățit cu liniștea și tăcerea care învăluiră substratul nostru intra-istoric — sufletul țaranului și-a conservat liniștea lui augustă și disprețul său permanent pentru cei ce fac șgomot în istorie.

Tăcut în suferința lui de azi — țaranul ce stă în fața mea este identic cu nenumărații săi înaintași, care au luptat și au murit tăcând și ei.

Iar azi, în anii încăierării planetare și a grindinelor de foc și oțel, care se revarsă din văzduh peste nenorocita omenire — azi când el ne trimite scrisori de pe Volga, din preajma granițelor de răsărit ale unei hărți blestimate, țaranul român nu se plânge de cruzimea luptei, ci-și reamintește poveștile din copilărie despre un alt războiu în care tatăl său luptase, ca și el acum, pe aceleași meleaguri.

Și cu toate acestea în cuvintele lui puține, dictate de o cadență sufletească laconică, se reoglindește însuși sufletul neamului nostru și dramatica înlănțuire istorică între granițele sale. Copiii merg pe urmele părinților și își fac loc cu sabia prin mărcinișul vremii, nizuind spre aceleași idealuri desrobitoare, ca și înaintașii. În pasul lor apăsător și în privirea încrunțată sub casca de oțel trăiește neamul de totdeauna, neamul nostru de țarani, ai cărui flăcăi își oteră pe scuturile de argint ale sacrificiului inima lor închinată Patriei. Prin ei istoria noastră merge înainte, spre culmi de sublim și predestinație metafizică...

Cine dintre noi ar îndrăzni să se îndoiască de viitor, când tradiția luptei este continuată din vitejie romană și cine dintre străini va avea curajul să ne conteste drepturile noastre integrale?

În anul vijeliilor apocaliptice, Europa răsună de slava bărbăției românești.

Noi, în zodia soliiilor ce ne vin de pe Volga, ne închinăm smerit în fața țaranului-ostaș, proiectat ca un uriaș în conturul sumbru al veacului pe care-l trăim.

FOILETONUL
„GAZETEI TRANSILVANIEI”

Presa Transilvaniei

de Ion Breazu

— Urmare —

Incepând din 1852, Sibiul își are și el gazeta lui. Ea se numește „Telegraful Român”, și continuă să apară și astăzi. A fost întemeiată de Andrei Șaguna ca organ al bisericii ortodoxe pe care marele arhiereu a consolidat-o și a reușit să-i dea un prestigiu unic. De fapt, a fost mai mult de cât atât, reprezentând ideile politice ale lui Șaguna, care au tras greu în cumpănă, iar din punct de vedere cultural contribuind la strecurarea în Transilvania, mai întâi prin reproduceri din publicațiile de dincolo de munți, apoi printr'o luptă fățișă, ideile care au contribuit la mă-

cinarea latinismului, în momentul când amenința să devină o rătăcire primejdioasă pentru unitatea noastră spirituală. Tot la Sibiu scoate Barițiu „Observatorul”, între anii 1878—1885. Gloria acestui oraș o formează însă „Tribuna” care apare zilnic începând cu 1884, fiind cel mai important ziar pe care l-au avut Români din Transilvania și unul dintre cele mai bine scrise ale tuturor Românilor. Numele ei este legat de întâiul său director Ioan Slavici, care dacă n'a scris pe frontispiciul ziarului, a militat în fiecare zi în coloanele ziarului pentru deviza „Soarele Românilor la București răsare”. Cu darul lui de a descoperi talentele și de a și le apro-

INSTANTANEE

Bucata de pâne

Eu îi cunosc prețul încă din timpul celui alt războiu. Atunci, adesea mă uitam cu jind la câte un țaran pe când mușca lacom din codrul lui de pâne albă. Am prețuit de atunci bucata de pâne totdeauna și mai ales, am întins-o de câte ori am putut, aceluia ce n'o aveau.

Intr'o zi, acum, stăteam la fereastră și priveam afară. Un câne jigărit și slab de-i juca pielea pe coaste, se'nfipse la răscrucea drumului. Părea că nu se mai poate urni din loc. Era un câne de pripas, bag seamă, și nu știa ce cale să-și aleagă. Pentru el era tot una, străine drumuri erau toate. S'a hotărât în fine și alese ulcioara noastră, fiind mai liniștită.

Fug repede dela geam, iau panerul și tai o bucată din minuscula porție de pâne ce-o primisem dela brutar. Mă bucuram copilărește la gândul că-l voi vedea potolindu-și foamea, arătându-mi apoi cu vârful cozii lui blegoșate recunoștința și bucuria de care e cuprins. Dar nimic din toate. Animăzul se apropie de bucata de pâne căzută în praf la marginea drumului, o miroși, se uită pe urmă lung la mine cu ochi îndurerați, expresivi, pare c'ar fi zis: Nu mănânc pâne, sunt carnivor, tocmai asta e nenorocirea mea. Sau poate voia să-mi spună că el caută un stăpân și nu o bucată de pâne, că e sătul de vagabondaj etc. S'a uitat lung, a așteptat să-l înțeleg, apoi s'a dus.

Când mă uitam după cănele slab, care mergea împleticindu-se, văd că se apropie un om și ridică pânea de jos. Era mică bucata de pâne, doar cât un ou și cum o aruncasem de sus se umpluse de țărână. Omul care nu era cerșetor, căci era îmbrăcat cu îngrijire, credeam, că vrea să ducă pânea la javra de-acasă. Il văzui însă că privește în toate părțile să nu fie văzut de cineva și ducând la gură bucata murdară de hrană, mușcă cu poftă din ea.

Câteva clipe nu m'am putut desmeteci. Când în fine m'am hotărât să-l chem înapoi și să-i ofer o felie de pâne — o felie de pâne curată — era departe omul. Palid, nebărbierit, lănit de foame, stătea și el acum în mijlocul răscruții, așa precum stătuse adineaori cănele. Drum în sus și drum în jos, drumuri patru, toate probabil străine. L-am văzut pornind încet spre gară.

Ecat. Pitiș.

Scrisori către și dela Gh. Barițiu

de Candid C. Mușlea

— Urmare. —

In altă scrisoare, din 1 Mai 1862, scrie că „gimnaziul cel mare“ de acolo se va „transporta“ în Șimleu și astfel șase dintre profesori vor trebui să părăsească orașul. Temându-se să nu fie și el printre aceștia, și astfel să fie silit a trăi între „Săcuii aceia sălbatici“, îl întrebă pe fratele mai mare dacă n'ar fi mai bine să-și ceară numirea la Brașov? Dar și aici e un bucluc, căci „afurisita de limba germană mă împiedecă, dar în 1—2 ani m'aș exercita“. El continuă apoi în post-scriptum: „In Brașov foarte aș dori ca să mă văd locuitor în orișice privință, căci: 1-mo creșterea copilei mă interesează foarte, mai cu seamă în privința naționalității (?), 2-do: căci m'aș afla lângă Domnia Ta, etc.

La 14 Mai îi dorește călătorie fericită la Peșta și Viena, dar adaugă: „Numai Te rog, dulce Bade, ai grijă de viața-ți; singur nu călători!“

La 24 Iunie 1862 îi scrie că i-a văzut numele sub un articol în numărul 45 al Gazetei, semn că s'a întors sănătos acasă.

Îi face totodată cunoscut că soția sa a lucrat „pentru expozițiunea noastră din Brașov una pereche de pantofi... și una corță din mărgele și cuișoare... și le dăruiește Societății Literare Române; toate acestea într'o scutulă așezate, sau azi sau mâine, sau cu expresu privat, sau pe diligențe le voi expedia, observând atâta că pe anul viitor ceva mai frumos și mai prețios va să facă, căci nici prin vis nu cred să văd ca doară expoziția să nu se continue din an în an, mai energic, până huncul Dumnezeu va ținea națiunea română. Apoi nici nu are înțeles expoziția, dacă aceea în tot anul nu s'ar întreprinde“...

I-a scris și lui Muresianu, întrebându-l dacă la „gimnaziul greco-răsăritean poate concura profesor de legea greco-catolică, sau ba“.

La 14 Sept. îi scrie că transferarea

profesorilor s'a amânat cu un an, iar la 27 Mai 1863, comunicându-i că sunt toți sănătoși, adaugă: „... Singur mă neodihnește soarta națiunii; barem Domnul Dumnezeu să-i ajute, iară inimicilor cei ce cu nerușinare se luptă de a ne supremația, să nu le ajute Cerul, căci doară destul a fost până acum“.... iar în legătură cu alegerile pentru viitoarea dietă, arătându-i că în Ciuc nici vorbă nu poate fi de deputat român, scrie: „In Săcuime preoții români, cu puținică excepțiune, sunt foarte mișei, renegați, nu mișcă nimic în favoarea națiunii“....

In anul 1864 este tot în Odorheiu, de unde îi trimite fratelui său o „anticvitate: diploma lui Leopold din 1701, scrisă românește“ și-l roagă să o publice în Gazetă „făcând Domnia Ta un Comentar sub numele meu, precum știi Domnia Ta mai bine“. Totodată îi mai scrie că un aristocrat cu vază, Henter János, l-a rugat să-i dea ore de limba română, ceea ce a și primit, în credința că „peste 2—3 luni îl fac Român de jumătate“.

La 18 Iunie, același an, el scrie: „Șase ani de când îmi chinuesc multele zile între străini și inimicii aceștia, iar acum cuget că mi-a sosit timpul ca să scap dintre ei, ca astfel să fiu și eu liber, căci mai mult nu pot suferi robia în care zac moralicește“. Are acum două fete (a doua este Victoria) care „limba maternă n'au ocaziune de a o învăța, numai cănesc după cât aud dela mine și cevași dela maică-sa“. Acolo nu e nădejde să se mărite, așa că cresc fără simț de naționalitate și tot într'u atâți inimici“. „Eu nu de bună voia mea — continuă el — am venit aici; soarta m'a aruncat sub drăcosul absolutism“ și-l roagă pe frate să-l scape din tartar și să vorbească „cu bărbați mai mari de-ai noștri“ să i se dea un post între Români, căci acolo, fără a fi renegat, îi este imposibil să mai trăiască.

— Va urma —

PREDICI ÎN PUSTIU

Compensații

Poate una din cele mai isbitoare legi este cea a compensațiilor.

Este util s'o cunoaștem, căci ne mărește răbdarea, ne sbiciește energia, ne ușurează înțelegerea multor lucruri. Iată câteva exemple:

Îți chinuești des corpul prin foame, prin sculatul de dimineață, prin un efort fizic de fie-ce zi și ai drept compensație o sănătate oțelită, care poate merge până acolo, ca un șir lung de ani să nu știi măcar ce este durerea de cap. Îți chinuești tinerețea prin studii serioase, prin nopți pierdute cu cartea, prin febra continuă a examenelor strălucite și ai în schimb la maturitate o carieră ce merge din plin și te ridică încet-încet la visul tinereții tale. Te jertfești pentru copiii tăi, nu știi ca atâta altă lume de distracții și petreceri în afara copiilor și familiei tale, și ai în schimb copii sănătoși, bine crescuți, buni școlari, oamenii viitori de ispravă ai țării. S'ar putea formula în această privință așa acest adevăr: *Copiii răi n'au decât părinții care nu și-au făcut timp pentru copiii lor.*

Te păstrezi curat și abstinent în decursul tinereții tale, ai în schimb fericirea unei senine vieți familiare cu copii mulți și sănătoși, cea mai bună temelie a fericirii adevărate pe acest pământ. Nu-i mai puțin adevărat că legea compensației poate merge și mai departe: renunți bunăoară cu totul la întemeierea unei vieți familiare, de dragul, să zicem, al identificării tale cu Isus Hristos sau de dragul jertfirii tale cu totul pe altarul Neamului. Poți ajunge un savant ca prof. Paulescu sau poți ajunge un mare bărbat de stat al neamului tău.

Cine suferă așa de mult pe acest pământ, încât se pare că pentru el nu există aci pe lume o compensație, de sigur va avea o compensație pe care i-o rezervă bunul Dumnezeu în viața de după moarte, doar sufletul este nemuritor și această lege a compensației își păstrează întreaga ei valoare și după moartea noastră fizică. N'o spun aceasta ca să mângâi numai pe cei ce suferă prea mult, ci o spun din cea mai sinceră credință într'o viață de după moarte a sufletului nostru: *Eroii noștri toți, care cad pe câmpul de luptă în plină tinerețe, vor avea o compensație a morții lor de viteji apărători ai țării nu numai prin legislația unei țări recunoscătoare, ci prin legea dumnezeiască a compensațiilor.*

Tot legii compensațiilor îi datorăm dărzenia și vitejia noastră de azi. Dacă nu sufeream așa de mult în decursul secolelor, n'ar fi fost așa de arzătoare setea noastră după libertate, n'ar fi fost așa de aprigă voința noastră de a ne uni pentru vecii vecilor în o singură țară, sub un singur sceptru până unde se întind meleagurile strămoșilor noștri.

Dr. M. Suciu-Sibianu

De prefurindenii

Războiul chimic împotriva hârciogilor.

Hârciogii au devenit în ultimii ani o adevărată plagă în ținuturile din jurul Magdeburgului. Deși s'a dus și până acum o intensă luptă împotriva acestor mici pirați îmblăniți, totuși pagubele ce ei le fac nu pot fi micșorate, lanurile de cereale și de mazăre fiind în special câmpul lor de activitate.

Astfel dintr'o magazie de aprovizionare a unor hârciogii (căci aceste animale au adevărate depozite în care își ascund proviziile), un locuitor a pu-

tut salva în numai câteva ore 75 kg. de mazăre. În deosebi mari au fost pagubele făcute de acești rozători în satul Langenweddiggen, unde numai în anul trecut au putut fi distruși peste 40.000 de hârciogii. Spre a evita în viitor stricăciunile, țărani se pregătesc pentru o adevărată luptă împotriva lor. Ei au primit dela Oficiul pentru ocrotirea plantelor din Halle mari cantități de tablete de acid sulfuros cu care vor începe un crâncen războiul chimic împotriva hârciogilor distrugători. (RDV)

pia, el a strâns în jurul ziarului o adevărată generație de gazetari și scriitori. Septimiu Albini, Gheorghe Bogdan-Duică, Gheorghe Coșbuc, Ion Rusu Sirianu și atâția alții au ieșit din această școală unică. Marele merit politic al „Tribunei“ este de a fi răspândit până în adâncul maselor românești conștiința unității spirituale a neamului românesc — temelie pentru unitatea lui politică — a drepturilor și a demnității lui naționale. Pasivitatea politică, decretată de aproape unanimitatea conducătorilor noștri politici, ar fi fost o armă negativă, care s'ar fi îndreptat împotriva noastră, adormindu-ne conștiințele, dacă n'ar fi existat activitatea de fiecare zi a presei ardelenice, în primul rând a „Tribunei“. Ei îi datorăm superba solidaritate și dărzenie din jurul Memorandumului. Ea ne-a dat renașterea spirituală, întemeiată pe orientarea spre popor și spre valorile românești de pretutindeni.

Din năzuința de a cobori aceste porunci cât mai adânc în masele popu-

lare, Ion Rusu-Sirianu întemeiază în 1893 tot la Sibiu „Foaia Poporului“, cea dintâi gazetă populară a noastră de mare răspândire. Aici a ucenicit părintele Ion Moța, care va tipări, începând din 1902 la Orăștie, „Libertatea“ și celălalte foi ale lui, atât de îndrăgite de țărâna noastră pentru graiul lor simplu și cinstit.

Sibiul ne-a dat un mare număr de publicații culturale, pedagogice și economice, din care mai amintim în această înșirare fugară „Transilvania“, revista Astrei întemeiată la 1868 de Barițiu, care își continuă și astăzi apariția, și mai ales „Luceafărul“, mutat aici în 1906 dela Budapesta, revistă care a atins fără îndoială apogeul presei ardelenice, atât prin calitatea cuprinsului cât și prin condițiile ei tehnice. Ea a adâncit până la ultimile consecințe politice, ideea unității, propagată de „Tribuna“. Gospodarul ei priceput a fost Oct. C. Tăslăuanu, iar copilul minune, Octavian Goga, cel mai mare gazetar pe care l-a

dat Ardealul dela Barițiu încoace și fara îndoială unul dintre cei mai mari pe care i-au avut Români.

Tot din Budapesta, care fiind capitala statului de atunci era firesc să devină centru de îndrumare prin presă și pentru Români, ne-au venit o seamă de publicații, ale unor naivi sau slabi de inger apostoli ai așa zisei „împăcări“, care s'a dovedit totdeauna o sinistru utopie, sau altele, editate și subvenționate gras de oficialitate. Nici unele, nici altele n'au avut ecou statornic în opinia românească. În schimb „Albina“, condusă de Vincențiu Babeș și îndeosebi „Federațiunea“ vajnicului Alexandru Roman, care au apărut în deceniul al șaselea și al șaptelea al veacului trecut, iar mai târziu, la 1907, marele ziar „Lupta“, întemeiat acolo de Partidul Național Român au fost încunjurate cu dragoste de obștea românească, fiindcă luptau cu dărzenie pe linia tradițională a intereselor noastre.

Când nu mai pot suporta atmos-

fera sufocantă de aici, publicațiile se mută în centrul și sub ocrotirea masei românești, cum am văzut că a procedat „Luceafărul“ și cum a făcut cu două decenii înainte „Familia“, întemeiată la 1865 de Iosif Vulcan. Ea apare, începând din 1880 la Oradea, unde a rămas, datorită exclusiv priceperii, stăruinții și patriotismului directorului ei, până în 1905, bastionul românismului la marginea lui primejduită, organul prin care clasa noastră de mijloc, în curs de formare și mereu primejduită de desfigurarea etnică a primit o cultură socială în spirit românesc.

— Va urma. —

Citiți cel mai vechiu ziar

Gazeta Transilvaniei

Primăria Municipiului Braşov

No. 35.287/1942.

Ofic. Economic

Publicaţiune

Potrivit ordinului Subsecretariatului de stat al Aprovizionării Armatei și populației civile Nr. 1209/1942; 2527/1942; 94319/1942 și 104345/1942;

Prețul de vânzare al porumbului adus în comunele și orașele deficitare se calculează luând ca bază prețul unui vagon de porumb cu lei 180.000

Adăugându-se următoarele:

1. Cheltuieli de transport, justificate cu frahtul și actele justificative pentru încărcare, descărcare, transport în depozit.

2. Manco 2% maximal, și numai dacă e cazul.

3. Timbre;

4. Beneficiu 8% maximal.

Producătorilor sau deținătorilor de porumb care ar refuza să-l vândă, li se va rechiziționa întreaga cantitate disponibilă, plătiindu-se prețul de mai sus

Distribuirea porumbului în comunele deficitare se va face la prețul oficial stabilit de Oficiul economic județean și numai locuitorilor care duc lipsă de porumb, de Sfatul comunal, iar la oraș de Oficiul economic municipal, pe baza raționalizării în vigoare Braşov, la 9 Octomvrie 1942.

Primar,

Dr. N. G. V. Gologan.

Directorul Ofic. Economic
A. Precup.

Consiliului de Patronaj al Operelor
Sociale Organizația Centrală București

CONCURS

pentru Școala de misionare dela
Braşov-Stupini

Școala va dura un an, întreținerea fiind gratuită.

Se primesc eleve dela sate, cu școală primară completă, rurală (7 ani) având vârsta de cel puțin 20 până la 35 de ani.

Se primește și un număr restrâns de intelectuale.

Se va da preferință candidaților care au activat în cadrul asociațiilor religioase din sânul bisericii noastre strămoșești.

Cererile de înscriere se vor adresa până la 20 Oct. c. către Consiliul de Patronaj, Organizația Centrală Str. N. Filipescu 20 București, însoțite de următoarele acte:

1. Extrasul de naștere.
2. Certificatul de naționalitate
3. Certificatul de studii
4. Certificat de moralitate eliberat de preotul parohiei respective.
- 5) Recomandarea corpului didactic local.

Diplomatele școlii de misionare vor fi funcționare de stat.

P. C. Preoți sunt rugați să comunice credincioșilor cele de mai sus.

Directoară

Sanda I. Mateiu

Cons. tehnică în Organiz.
Centr. a Cons. de Patronaj

ANUNȚ

Subsemnatul, anteprenor constructor, cu onoare anunț On. mei clienți că mi-am schimbat domiciliul în Str. Ioan Huniade 14.

Pentru orice construcții și reparații rog să fiu anunțat la noul meu domiciliu.

Cu stimă

Gheorghe Moldoveanu

Armata plugarilor nu trebuie să fie mai prejos decât armata de pe front.

Plugari! voi dați pe ogoare bătălia producției agricole, așa cum ostașii pe front dau bătălia pârării țării.

Judecătoria mixtă Braşov, secția c. f.

No. 3501/1942. c. f.

Extract din publicațiunea și condițiile de licitație

În cauza de executare pornită de către urmăritoarea Banca Albina instituit de credit și economii Braşov, contra urmărutei Anastasia Sulică născută Gal.

Judecătoria mixtă Braşov, secția c. f. ordonă licitație execuțională asupra imobilului cuprins în c. f. a orașului Braşov No. 5839 din circumscripția Judecătoriei mixte Braşov, — No. topogr. 3277 casă de lemn și curte în mărime de 55 stj. pt. situate în Strada Podul Crețului N. 26 în valoare de 240.000 Lei cu prețul de strigare de 180.000 Lei, cu menținerea dreptului de locuit în comun intabulat în favoarea lui Căpătină Nicolae cu decis No. 13794/1906 c. f.

Pentru încasarea creanței de lei 35.465 capital și accesorii.

Fixează termen pentru ținerea licitației pe ziua de 14 luna Noemvrie anul 1942 ora 9 a. m. în Braşov, Palatul Justiției parter camera No. 19 Corpul de Portărei.

Cei ce voiesc să liciteze sunt dator să depoziteze la delegatul judecătoresc drept garanță de 10% în numerar din prețul de strigare și să semneze condițiunile de licitație.

Braşov, la 13 August 1942.

Judecător. Aj. conduc. de c. f.
A. Matel. E. Momac.

Judecătoria rurală Șercaia

No. G. 3430/1931.

Publicație de licitație

În ziua de 17 Octomvrie 1942, ora 4 p. m. se vor vinde în comuna Hălmeag: una scroafă de un an și jumătate cu 4 purcei de 6 săptămâni, scroafa neagră și purceii unul roșu și 3 albi, un porc alb suriu de 2 ani și două juninci de vacă, roșii bălțate de 1 an și jumătate evaluate la 6500 lei, sechestrate la cererea următorului Eugen Hirschorn repr. prin Dr. Serafim Oana adv. Șercaia pentru încasarea sumei de 750 lei cap. și acc.

Se vor vinde și sub prețul de strigare.

Șercaia, la 21 Septemvrie 1942.

Delegat judecătoresc
R. Crăciun

Judecătoria rurală Șercaia

No. G. 887/1942

Publicație de licitație

În ziua de 21 Octomvrie 1942 ora 4 p. m. se vor vinde în comuna Șercaia: 2 porci albi de câte 7 luni, 1500 kg. fân a 500 lei maja, și una vițea de vacă galbenă de 5 luni, evaluate la 37.000 lei sechestrate, la cererea următorului Ioan Tontsch și alta repr. prin Dr. Serafim Oana din Șercaia, pentru încasarea sumei de 66.000 lei, cap. și acc.

Se vor vinde și sub prețul de strigare.

Șercaia la 5 Octomvrie 1942.

Delegat judecătoresc
R. Crăciun

COMUNICAT

Comandamentul Zonei A. A. Braşov comunică:

În ziua de 15 Octomvrie 1942 între orele 9—14 organele Apărării Pasive ale Municipiului și județului Braşov vor proceda la verificarea una câte una a tuturor sirenelor de alarmă prin sunete scurte de câteva secunde.

Se va face verificarea sirenelor Municipiului Braşov și a tuturor sirenelor dela toate întreprinderile din Municipiul și din județul Braşov.

După verificarea fiecărei sirene, se va face o verificare a tuturor sirenelor deodată, prin un sunet lung de 1 minut.

Publicul este înștiințat pe această cale să nu se alarmeze din cauza acestor semnale.

Eventuale alarme reale se vor transmite ca până acum prin sunete modelate cu o durată de 1 minut.

Judecătoria rurală Șercaia

Nr. G 2749/1935.

Publicație de licitație

În ziua de 21 Octomvrie 1942, ora 4 p. m. se vor vinde în comuna Ticușul Vechiu mobilele: una șură în stâlpi, acoperită cu țiglă, evaluată la 15.000 lei, sechestrată la cererea următorului Gheorghe Melchior repr. prin adv. Dr. Serafim Oana din Șercaia pentru încasarea sumei de lei, 6664 cap. și accesorii.

Se vor vinde și sub prețul de strigare.

Șercaia, la 21 Septemvrie 1942.

Delegat judecătoresc,
R. Crăciun

Judecătoria rurală Șercaia

No. G. 1975 | 1942.

Publicațiune de licitație

În ziua de 23 Octomvrie 1942, ora 4 p. m. se vor vinde în comuna Bucium mobilele: 5 clăi de ovăz netreerat, 10 clăi de grâu netreerat, un car de lemn de foc uscate, esență fag, 5 care gunoiu, două grinzi de 4 metri lungi, 30.30 gros și trei bucăți grinzi de 4 metri lungi și 30/10 gros, esență stejar, evaluate la 11.100 lei, sechestrate la cererea următorului Gheorghe Radocea și alta repr. prin Dr. Serafim Oana adv. Șercaia, pentru încasarea sumei de 5000 lei.

Se vor vinde și sub prețul de strigare

Șercaia, la 24 Septemvrie 1942.

Deleg. judecătoresc,
R. Crăciun

Judecătoria rurală Șercaia

No. G. 1760 1942.

Publicație de licitație

În ziua de 27 Octomvrie 1942, ora 4 p. m. se vor vinde în comuna Perșani: două vițele de vacă de câte 4—6 luni și 100 kg. fân a 400 maja, evaluate la suma de 20.000 lei, sechestrate la cererea următorului Banca Populară „Economia” din Vad repr. prin Dr. Serafim Oana adv. Șercaia pentru încasarea sumei de lei 16976 cap. și accesorii.

Se vor vinde și sub prețul de strigare.

Șercaia la 28 Septemvrie 1942.

Delegat judecătoresc,
R. Crăciun

Familia I. Bratu din Feldioara, jud. Braşov anunță cu durere parastasul de un an dela moarte eroului sergent

Bratu Ionel

Bat. II Pioneri de Munte, decorat cu Crucea de Fier și Virtutea Militară, mort în Istmul Salcova din Crîmea.

Primăria comunei Satulung

Județul Braşov.

Nr. 172/1942

Publicațiune

Se aduce la cunoștință generală, că, în ziua de 22 Octomvrie 1942 ora 9 a. m. se va ține în localul primăriei din comuna Satulung județul Braşov licitație publică cu oferte scrise și sigilate, pentru vânzarea materialului lemnos, uscat în picioare, rupt și doborât de vânt din pădurea proprietatea comunei Satulung numită „Highis”, cantitatea de lemn esență molid 189,522 m. c. și lemn esență pin 94,628 m. c.

Vânzarea se face în bloc cu prețul de strigare de 189.923 Lei conform estimației ocolului silvic și aprobării dată de Ministerul Agriculturii și Domeniilor Inspectoratul Silvic București Nr. 7553/1942 și avizul Comitetului Tehnic Nr. 254/1942.

Licitatiia se va ține cu respectarea prevederilor art. 88—110 L.C.P.

Garanția 10% în numerar sau efecte garantate de Stat din prețul oferit.

În caz de nereușită se va ține a doua licitație în același loc și la aceeași oră în ziua de 2 Noemvrie 1942.

Dosarul conținând toate piesele împreună cu condițiunile de licitație se pot vedea în fiecare zi de lucru la Primăria comunei Satulung și Ocolul Silvic Săcele-Braşov.

Satulung, la 6 Oct. 1942.

Primar, Notar,
C-tin Popa, N. Cădea.

Primăria comunei Satulung

Județul Braşov

No. 1784 1942

Publicațiune

Se aduce la cunoștință generală că în ziua de 23 Octomvrie 1942 ora 9 a. m. se va ține în localul Primăriei Satulung județul Braşov, licitație publică cu oferte scrise și sigilate pentru vânzarea materialului lemnos, uscat în picioare, rupt și doborât de vânt din pădurea proprietatea comunei Satulung numită „Borzoș” Seria B. 2. cantitatea de lemn de cherestea de 729,550 m. c. cantitatea de lemn de celuloză, de 91,194 m. c. și cantitatea de lemn de mină de 91.194 m. c.

Vânzarea se face în bloc cu prețul de strigare de 522.085 Lei.

Garanția 10% în numerar sau efecte garantate de stat din prețul de strigare.

În caz de nereușită se va ține a doua licitație în același loc și la aceeași oră în ziua de 3 Noemvrie 1942.

Dosarul conținând toate piesele împreună cu condițiunile de licitație se poate vedea în fiecare zi de lucru la Primăria comunei Satulung și Ocolul Silvic Săcele-Braşov.

Satulung, la 6 Oct. 1942.

Primar, Notar,
C-tin Popa, N. Cădea

Citiți cel mai vechiu ziar

„Gazeta Transilvaniei”

TIPOGRAFIA**„ASTRA”**

Execută orice tipăritură
sau lucrare de legătorie

Telefon 1102

Aveți încredere într'o între-
prindere curat românească.

Atelierele: Str. Lungă No. 1. (în curtea cinematografului „ASTRA”)

Informațiuni

Vizita d-lui M. Antonescu la Brașov

D-l prof. M. Antonescu, vicepreședintele consiliului de miniștri însoțit, de D-na Maria Mareșal Antonescu, a vizitat în 12 l. c. Brașovul.

S'a interesat de mersul administrației și lucrările Consiliului de Patronaj.

Deschiderea liceului comercial „A. Bârseanu”

Luni după masă s'au deschis cursurile liceului comercial de băieți.

Sfintirea apei a făcut-o, păr. prof. Malene iar d-l director Dragoș Navrea a rostit o impresionantă cuvântare despre rostul celei mai vechi școli comerciale.

Clasele IV și VIII vor funcționa înainte de masă în localul școlii primare Nr. 1, iar celelalte șase clase în orele de după masă la liceul Meșota.

Viza contractelor de închiriere ale imobilelor evreiești

O parte a contractelor de închiriere ale fostelor imobile evreiești expirate la 23 Aprilie au fost prelungite prin lege.

Chiriașii au achitat impozitul proporțional. Ulterior, Centrul național de Românizare a înmănat chiriașilor contracte tip, obligându-i să le vizeze la Adm. Fin.

Fiind nedrept să se plătească de două ori aceeași taxă, Administrațiile Financiare au primit ordin să transfere vechile vize pe contractele tip și să încaseze numai eventualele diferențe.

Impozitul de lux și cifra de afaceri la opinci și tâlpi de cauciuc

Ministerul Finanțelor a aprobat ca impozitul de lux și cifra de afaceri să se plătească o singura dată, la vamă, pentru opinci, saboși și talpă de cauciuc, indiferent prin câte mâini mai trec până la consumator.

De acest favor se bucură Societățile „Bata” și „Semperit Cauciuc”.

Taxele militare ale celor amânați

Tinerii contig. 1942 și 1943 trupă, amânați pentru studii, vor plăti taxele militare pe 1941-42 și pe tot timpul cât durează amânarea.

Tinerii cu termen redus datorează taxele numai din exercițiul 1942-43.

Celor ce ar fi plătit taxe în plus li se vor compensa sau restitui pe bază de cereri individuale.

Cursuri de limba germană

Academia germană din München va organiza și pentru anul școlar 1942-43 la Brașov, începând de Luni 19 Octombrie a. c., cursuri permanente de limba germană cu următoarele clase: pentru începători I, începători II, progreseți și înaintați. În afară de aceasta se vor ține și două cursuri speciale: unul de literatura germană contemporană, altul de corespondența comercială germană și de economia politică a Germaniei de astăzi (Wirtschaftswissenschaft).

Cursurile vor fi predate de către profesori specialiști, cunosători ai limbii române.

Informațiuni la Secretariatul cursurilor, cancelaria liceului „Honterus”.

Pentru premilitari

Tinerii născuți în anul 1924, care dela data de 1 Noembrie 1942 intră în prevederile legii pregătirii premilitare, precum și tinerii și tinerele născute în anul 1930, ce la aceeași dată intră în prevederile legii de pregătire extrașcolară, sunt datori a se prezenta la Insp. P. E. din Municipiul Brașov cu sediul pe Promenada de sub Tâmpa spre a fi înscriși și repartizați la subcentrele premilitare și extrașcolare.

Cronica Războiului

Pe drumul împlinirilor...

Dacă a existat o vreme când Europa nu avea cunoștința de istoria neamului românesc, credem că astăzi ne cunoaște oricine pe întinsul bătrânului continent. Ne vor fi cunoscând azi și alții, dar europeni fiind, ne interesează în primul rând opinia celor cu care viețuim laolaltă. Pentru aceea notăm cu bucurie și chiar cu mândrie tot ce se spune și tot ce se scrie pe seama noastră, pentru că de data aceasta România trăiește apogeul meritelor sale și nimănui nu-i rămân necunoscute străduințele vrednicului nostru popor.

Inregistrăm zilnic spicuri din presa străină de pretutindeni și din când în când aflăm că alte țări au introdus în emisiunile lor de radio ore închinete României, sau ore vorbite în limba română. Nenumărate semne de prețuire ne vin de peste tot și ele ne îmbărbătează pe calea spinoasă a războiului pentru dreptate. Contribuția noastră la războiu este permanent scoasă în evidență și se arată, că în anul de față nu ne găsim cu nimic mai prejos decât anul trecut. Din contră, după cum arată recent un ziar german, „participarea militară și economică a României este chiar mai mare decât în anul trecut, în ciuda îndepărtării din ce în ce mai mari a frontului și a repartizării trupelor române în diferitele lui sectoare”. Insemnătatea livrărilor de petrol ale României către Axă sunt și ele scoase în evidență, în capitole separate. Iar cu prilejul vizitei ziariștilor români în Italia, între altele s'a arătat că „cine a avut norocul să viziteze de curând România în arme și să constate marea acțiune politică, militară și socială, pe care poporul amic și aliat o desfășoară pentru marea cauză a dreptății, poate prețui pe deplin tributul important pe care tânără Românie îl dăruiește războiului de eliberare pe care îl purtăm împreună”.

Pe lângă acestea însă, avem și satisfacția de a constata o apropiere a opiniei publice europene de problemele românești și precum spuneam mai sus, de istoria plină de sbucium a acestui neam. Titlul de „strajă a civilizației la porțile barbariei” nu mai constituie azi o înșirare de vorbe fără răsunet, căci fiecare popor își poate da seama, astăzi mult mai bine decât oricând, despre ceea ce au însemnat luptele noastre seculare împotriva amenințărilor păgâne. Tot astfel,

străduințele atâtor generații pentru realizarea unității naționale românești, se profilează mult mai viu pe orizontul destinului european.

Popor lovit din toate direcțiile de atacuri și infiltrațiuni vrăjmașe, am supraviețuit de-a-lungul a două milenii aspre și înviforate. Numai prin caracteristicile noastre de seamă: vitejia și cultul pentru tradiție. Am fost oprimați multă vreme, dar opresorii s'au topit în limba și tradițiile noastre, cum se topește neaua proaspătă pe metalul înfierbântat.

Istoria noastră este o permanentă veghe la marginile civilizației continentale, pe care am apărut-o în vreme ce ne apăram propriile noastre ogoare și bisericuțele din vatra satelor. Cronicele păstrează fără de moarte toate datele istorice, când micile Principate românești au sprijinit coroanele imperiilor prin bărbăția și eroismul cetelor de arcași.

Constatând acest reviriment în opinia publică europeană, suntem încălziiți de un sentiment de mândrie și de sentimentul nădejdiilor pe cale de împlinire.

Rămâne pentru noi incontestabil, că ceea ce s'a vorbit și se vorbește pe seama României, este expresia spontană a unor sentimente sincere față de un aliat meritos. Tot atât de incontestabil rămâne faptul, că aportul pe tărâm economic adus de România, întâmpină o recunoaștere loială bazată pe o cântărire justă a posibilităților noastre și a celorlalte popoare. Fără puțință de tăgadă rămâne deci întreagă această epopee, ale cărei prime pagini au început să se scrie la 22 Iunie 1941, întipăririndu-se pentru vecie în cronică unui neam care s'a aplecat sub furtuni dar nu s'a frânt.

De aceea rămânem pe aceeași cale pe care am pornit, nestrămutați în convingerea noastră că vom obține victoria.

Căci pe cât de incontestabile sunt jertfele făcute astăzi de noi, tot pe atât de incontestabile vor fi și consecințele acestor jertfe. Prin ele neamul românesc va cunoaște reîntregirea în hotarele lui firești, așa cum le-a visat totdeauna; și așa cum le-au întezărit cei căzuți cu fața la inamic, cu mâna pe armă.

Situația pe fronturi

Sectorul de Sud al frontului din răsărit

În vreme ce la Stalingrad trupele germane de asalt și aviația de bombardament în picaj continuă operațiile de curățire și atacurile împotriva cuiburilor de rezistență care au mai rămas, iar încercările sovietice de a străpunge barajul sunt mereu respinse, în Caucaz au loc lupte violente.

Un puternic grup de forțe rusești

a fost încercuit în Nord-Vestul Caucazului, datorită cooperării exemplare dintre formațiunile de vânători de munte și forțele armate italiene care sunt angajate aici.

Numeroasele încercări de ieșire și atacurile de diversiune ale trupelor de elită bolșevice din sectoarele de luptă învecinate, au fost adesea respinse numai cu ajutorul grenadelor de mână și cu armele ușoare ale infanteriei, bolșevicii suferind mari pierderi.

de **Mardare Mateescu**

Pe fluviul Terek au fost deasemeni respinse puternice atacuri inamice.

Atacuri concentrice și prelungite peste noapte, ale unor puternice forțe aeriene sunt înregistrate asupra localității Grozny, importantă pentru rafinarea și producerea petrolului sovietic. Aceste atacuri au produs distrugeri foarte mari și puternice incendii.

In sectorul din centru

În sectorul central și nordic al frontului din răsărit, activitatea de luptă s'a mărginit mai mult la acțiuni locale, care au avut de scop să întărească pozițiile cucerite anterior de Germani.

O activitate deosebită a domnit la capul de pod dela Rjev, unde au fost sdrobite mai multe încercări de străpungere ale sovietelor, liniile rămânând stabilite apoi la o mică depărtare, încât se puteau auzi strigătele dintr-o parte și de alta. Trupele germane au trecut apoi la atac, după o scurtă pregătire de artilerie, și au pătruns adânc în dispozitivul inamic.

Primele linii sovietice au fost complet zăpăcite de surpriză. Pe măsura înaintării atacului, rezistența sovietică devenea însă tot mai înverșunată, culminând cu un contra atac sprijinit de care blindate și de un violent foc de artilerie. În luptele corp la corp care s'au încins atunci, infanteriștii și pionierii germani au rezistat victorios unor forțe mult superioare numericește. Formațiuni de avioane germane au susținut operațiile armatei terestre.

Pe frontul din Egipt

Pe frontul din Egipt s'au desfășurat în ultimele zile lupte aeriene violente, în cursul cărora 48 de avioane britanice de bombardament și de vânătoare, care au atacat terenurile aviației italo-germane, au fost doborâte.

Submarine germane la coasta Africii

În Atlantic, lupta navală continuă fără oprire. Submarinele germane care au operat până acum în Atlanticul de Nord și central și-au întins raza de acțiune și în largul coastelor Africii de Sud. În apropiere de capul Bunei Speranțe, submarinele germane au scufundat prin surprindere un grup de 12 vase de comerț. Alte submarine germane, au scufundat în apropierea bazei navale anglo-americane dela Fretown, pe coasta occidentală a Africii, un număr de 11 vase de comerț și în golful St. Laurențiu — coasta Americii de Nord — 10 vase de comerț, adică 22 de vase în total cu o capacitate de 141.000 tone.

Prin aceste operațiuni, arma submarină germană aduce noi piedeci pe căile de comunicație engleze, care, mai ales de când nu mai pot folosi ruta prin Marea Roșie, foloseau drumul pe la capul Bunei Speranțe. Astăzi, acest drum devine nesigur, ca și cel prin Mediterana.

Dr. Dogariu

Înapoindu-se în localitate
redeschide Sanatoriul de
chirurgie și maternitate
în str. General Averescu 11

Telefon 3602

Redactor responsabil
ION BOZDOG